

Datum
2019-10-14

 Reg.nr
411-00494-18

Bilaga 1

Bedömargruppens motiveringar

Lärosäte Örebro universitet	Huvudområde/examen Historia- licentiat- och doktorsexamen	ID-nr A-2018-11-4669
Bedömning av utvalda bedömningsområden		
<p>Aspektområde: Miljö, resurser och område Sammanvägd bedömning av aspektområdet miljö, resurser och område (numera bedömningsområdet förutsättningar) Bedömning med motivering: I den tidigare utvärderingen framgår följande av bedömargruppens yttrande: <i>"Aspektområdet miljö, resurser och område bedöms inte vara tillfredsställande".</i></p> <p>Självvärderingen och annan dokumentation visar en krympande och sårbar verksamhet som lidit av att inga doktorander antagits de senaste åren. En doktorand är för närvarande antagen och disputerar inom kort. Forskarutbildningen i historia som var relativt framgångsrik i början av 2000-talet har fått lida på grund av universitetets nya profileringar vilka sammanföll med generationsskiftet i personalen. En nationellt erkänd forskarmiljö inom historieämnet med genusinriktning har således utarmats och den enda doktoranden har under de senaste åren varit helt beroende av sitt deltagande i forskningsmiljön "Berättande - liv - mening", samt av samarbetet med Centrum för feministiska studier.</p> <p>Aspektområdet miljö, resurser och område kan vid tidpunkten hösten 2017 inte bedömas som något annat än "inte tillfredsställande" på grundval av en alltför liten grupp anställda doktorander och den omstöpning av hela forskarutbildningen i historia som genomförs eller genomförts, inklusive ett beslut (2018-01-01) om nedläggning av forskarutbildningsämnet historia samt en otydlighet i vad som definierar ämnet historia.</p> <p>Bedömargruppen ser positivt på de planer som representanter för historieämnet och fakulteten har presenterat. En ordentlig satsning på miljö, resurser och område är nödvändig för att kunna fortsätta bedriva forskarutbildning i historia vid lärosätet.</p> <p>Uppföljning av utbildningen Underlag för bedömningen har utgjorts av Örebro universitets åtgärdsredovisning, kompletteringar som skickats in på bedömargruppens begäran samt en intervju med företrädare för lärosätet som genomfördes via webb den 9 september 2019.</p> <p>I sin analys av de brister bedömargruppen visat, bortser lärosätet från ett av de viktigaste påpekandena: historieämnets oklara avgränsning och inriktning. I övrigt håller lärosätet med om bedömningen att miljön, ämnet och dess verksamhet varit begränsad men att samverkan med relevanta aktörer inom lärosätet har funnits.</p> <p>De åtgärder man vidtagit är framförallt två. För det första har forskarutbildningen i historia lagts ned under utvärderingen (2018-01-01). För det andra har ett nytt forskarutbildningsämne, Humanistiska studier inrättats, där historia är en av fem inriktningar. I analysen antyds att det samarbete som funnits mellan de små miljöer som ingår i det nya forskarutbildningsämnet är en av orsakerna till åtgärderna – att slå samman flera små miljöer skapar stordriftsfördelar för alla de ingående ämnena</p>		

(de övriga är litteraturvetenskap, retorik, svenska språket och engelska). De doktorander som antas i historia ingår i forskningsmiljön Berättande - liv - mening tillsammans med doktorander i Humanistiska studier inriktning litteraturvetenskap.

Vid intervjuerna framkom att enheten för Humanistiska studier bedriver utvecklingsarbetet för de inriktningar som ingår i forskarutbildningsämnet på fyra nivåer: den disciplinära nivån, forskarutbildningsnivån på enheten, på fakultetsnivå och på nationella och internationella arenor.

Bedömargruppen anser att det finns en potential att förnya traditionella humanistiska ämnen genom ett mångvetenskapligt samarbete som Humanistiska studier representerar. Emellertid kräver det en reflekterad balansgång mellan de ingående ämnenas särart och den nya helhet de ska utgöra. Bedömargruppen uppfattar att denna modell ännu befinner sig i sin linda, så det är svårt att avgöra hur denna potential kommer att realiseras.

Sedan utvärderingen avslutades (2018-05-22) har lärosätet anställt en professor i historia och två (docentkompetenta) lektorer i historia. I januari 2019 antogs också två nya doktorander inom inriktningen historia. Inriktningen historia har en professor och fem lektorer som tillsvidareanställda. Professorn i historia är ansvarig för forskning och forskarutbildning, handledarkollegiet på enheten samt högre seminariet vid enheten fram till 2020.

Totalt har det nya forskarutbildningsämnet Humanistiska studier fem professorer (en per ingående ämne) 21 lektorer och 11 doktorander i olika faser av utbildningen samt några post-docs. Vid intervjuerna framkom att lärosätet skjuter till resurser för fem doktorandanställningar under fem år till hela forskarutbildningsämnet Humanistiska studier. Bedömarna ser bekymmersamt på denna begränsade tilldelning, eftersom alla fem inriktningarna behövs för att fullfölja intentionerna med Humanistiska studier. En doktorandanställning per inriktning under en femårsperiod innebär att det blir i princip omöjligt att få en tillräcklig volym inom de enskilda inriktningarna på längre sikt. Detta ställer stora krav på enheten (organisationen) att bygga upp en miljö där doktoranderna i respektive inriktning också socialiseras in i ett tillräckligt tydligt ämnesinriktningsspecifikt sammanhang.

Det finns inriktningsbaserade seminarier, där forskare och doktorander kan lägga upp texter inom det egna ämnet eller inriktningen vid behov. Vid intervjuerna framkom att närvarofrekvensen och aktiviteten är hög vid båda typerna av seminarier.

Enheten har ett handledarkollegium med doktorandrepresentation. För att hantera eventuella problem som kan uppstå, träffas också inriktningsansvarig för historieämnet och hela doktorandgruppen varje termin på doktorandgruppens initiativ.

En kurs i "Språk-, historie-, litteratur- och retorikvetenskapliga teorier och metoder", 7,5 högskolepoäng och en kurs i "Vetenskapsteori" 7,5 högskolepoäng är obligatoriska för doktoranderna inom humanistiska studier. Utöver detta läser doktoranderna i historia 30 högskolepoäng fördjupningskurser inom historia. Vid intervjuerna framkom att detta varit en central kunskapsbärande del i utbildningen för att skapas en tillräcklig disciplinär anknytning och kompetens.

Vid intervjuerna framkom också att lärosätet håller på att utveckla ett mer formaliserat samarbete med Nationella forskarskolan i historiska studier för att bredda doktorandernas forskningsmiljö och

underlätta ett nätverksbyggande inför framtiden. Bedömarna har dock svårt att värdera vilka kompetenser kurserna avser att täcka och vilken betydelse de torde kunna få för att uppnå examensmålen för inriktningen i historia.

Vid intervjuerna fördes ett ingående samtal kring krav på sammanläggningsavhandlingar vid enheten. Bedömargruppen vill uppmana enheten att fortsätta diskussionen kring kravbilderna på avhandlingarna inom ämnets olika inriktningar i förhållande till kraven vid andra lärosäten.

Sammantaget anser bedömarna att de vidtagna åtgärderna ger tillräckliga förutsättningar för att Örebro universitet ska kunna säkra hög kvalitet i utbildningen.

En separat uppföljning av tidigare bedömningsgrund B om systematisk uppföljning, åtgärder och återkoppling inom jämställdhetsperspektivet följs inte upp eftersom den numera ligger under bedömningsområdet utformning, genomförande och resultat som fått omdömet tillfredsställande.

Bilaga 2

Lärosätets svar på delning av preliminärt yttrande

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Örebro universitet

Forskarutbildningsämne: Historia (Humanistiska studier, inriktning historia)

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella sak/-faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Förutsättningar

Forskarutbildningsmiljö			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
1	5	1–2	<p>I yttrandet heter det att lärosätet ”bortser [...] från ett av de viktigaste påpekandena: historieämnets oklara avgränsning och inriktning”.</p> <p>I åtgärdsredovisningen, vilken uteslutande gäller bedömningsområdet Förutsättningar, har emellertid denna aspekt inte efterfrågats. Det heter nämligen i instruktionerna: ”Tidigare bedömningsgrunden Forskarutbildningsämne är borttagen och följs inte upp.”</p> <p>Har vi missuppfattat instruktionerna, beklagar vi det, liksom vi beklagar att vi heller inte har uppfattat att UKÄ efterfrågat kompletteringar härvidlag.</p>
2	1	1–2	<p>Står: ”I engelska, historia, litteraturvetenskap och svenska ges även en forskarskola för utbildningsvetenskap och didaktik.”</p> <p>Det är en missuppfattning. Forskarskolan Utbildningsvetenskap med inriktning mot didaktik (UVD) är en tvärvetenskaplig forskarskola vid universitetet.</p>
2	6	1	<p>Står: ” Inom ramen för Humanistiska studier (den större av dessa fem ämnen) hålls ett högre seminarium per vecka.”</p> <p>Vad som avses är oklart. Historia är den personellt sett största inriktningen inom forskarutbildningsämnet Humanistiska studier.</p>